

Věřitel zabavil nábytek zhotovený dlužníkem. Manželka dlužníková žalovala vymáhajícího věřitele o nepřípustnost exekuce, tvrdíc, že jest nábytek jejím vlastnictvím. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nelze souhlasiti s právním názorem dovolatelovým, že vlastnictví k nábytku zhotovenému dlužníkem musil nabytí dlužník jako zhotovitel, neboť, ana žalobkyně, jak jest zjištěno, koupila surovinu ke zpracování a zaplatila dělníkům zaměstnaným při práci mzdu a manželu, objednanému ke zhotovení díla umluvenou odměnu 10% ceny nábytku a an jí dlužník nábytek do držby odevzdal, nabyla k nábytku, jak správně nižší soudy usoudily, vlastnictví podle § 426 obč. zák., neboť dlužník byl jen zhotovitelem díla z její látky vyrobeného (§§ 1151 a 1166 obč. zák.) a měl jen nárok na smlouvenou odměnu (§§ 1152 a 1170 obč. zák.), vlastnictví k němu nemohl však bez dalšího nabýti. Poukaz na rozhodnutí vídeň. nejv. soudu čís. 2488 Gl. U. nová řada, není případným, poněvadž v případě tehdy souzeném neobjednala manželka dlužníková zhotovení nábytku u dlužníka, nýbrž objednávku učinila třetí osoba, a jako obchodník nábytkem tam vystupoval dlužník sám, kdežto tu obchod ten vede manželka sama, a to již od r. 1917.

Čís. 9521.

Bylo-li ke smlouvě, již řád propachtoval nemovitosti, potřeba schválení zemské vlády, šlo o výminku odkládací. Smlouva neúčinkovala, pokud nebylo stranám doručeno usnesení o schválení.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1930, Rv I 5/30.)

Žalující řád Benediktinů domáhal se na žalovaných vyklizení a předání dvoru, ježto se dosud nesplnila podmínka, pod níž byla uzavřena mezi žalobcem a žalovanými pachtovní smlouva o dalším pachtu dvoru na šest let, totiž, že smlouva bude schválena zemskou vládou. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

První soud právnicky usoudil, že byla mezi žalujícím řádem a žalovanými dojednána konečná ústní smlouva pachtovní. I kdyby tomu tak bylo, i kdyby se byla nepříhodila stranám, jak usuzuje odvolací soud, nesrovnalost v projevu vůle stran, nebylo by přece považovati smlouvu tu za účinnou proto, že právní podmínka, za níž byla uzavřena, totiž, že smlouva dosáhne též schválení zemské vlády podle §§ 38, 44 a 51 zák. ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. zák. a podle nařízení ministerských ze dne 20. června 1860, čís. 160 ř. zák. a 13. července 1860, čís. 175 ř. zák. se nedostavila, neboť nebylo žalovanými ani

tvrzeno, tím méně prokázáno, že zemská vláda, které přináleží právo schvalovati smlouvy o propachtování statků katolické církve na dobu delší tří let, ne však delší patnácti let, smlouvu tu schválila. Právní názor dovolatelů, že smlouvou neschválenou dozorčími úřady jsou vázány obě strany smluvní, dokud se nerozhodne, zda smlouva jest schválena, čili nic, jest právně mylným. Podle obdoby § 865 obč. zák., který tu jediné přichází v úvahu, jest smlouvou takovou vázána jen jedna strana, strana svéprávná, v souzeném případě byli by to žalovaní, a to po tak dlouho, dokud se o schválení nerozhodne. Strana, která nemá plné volnosti k právním činům, a za ni jest považovati ve smyslu shora citovaného zákona i žalující řád, jehož disposiční právo co do církevních statků jest omezeno, není vázána úmluvou, leč až po jejím schválení. Má tedy právní podmínka, »dojde-li ke schválení smlouvy zemskou vládou« povahu výminky odkládací a smlouva neúčinkuje, dokud usnesení o schválení není stranám doručeno. Neúčinkuje-li však pachtovní smlouva před doručením schvalovacího usnesení, nemohou se jí dovolávati ani žalovaní, i kdyby ji byli podepsali, tím méně mohou tak činiti, když odepřeli její podpis, činíce, jak nesporno, jiný písemný protinávrh, v němž omezovali povinnost platiti pachtovné jen na pozemky zemědělské, vylučující tím platiti pachtovné z t. zv. parifikátů (půdy neplodné). Nedostavila-li se výminka odkládací, má se věc tak, jako kdyby smlouva nebyla bývala vůbec uzavřena. Končil tedy projitím roku 1928 pachtovní poměr žalovaných a bylo jejich povinností předmět pachtu vykliditi a pronajímatelům vyklizený odevzdati, což, jak nesporno, dosud neučinili. Bylo proto právem na ně žalováno o vyklizení, aniž bylo třeba zkoumati, zda strany skutečně umluvily na řadu dalších šesti let novou smlouvu pachtovní srovnalou vůlí, či snad ji následkem nedorozumění neuzavřely, neboť jest jen rozhodným, že úmluva schválení vlády dosud nedosáhla, účinky nemá, je neplatná. Žalovaní nemohou se pro své stanovisko dovolávati ustanovení §§ 569 c. ř. s. a 1115 obč. zák. o mlčky nastavším obnovení dosavadního nájemního poměru na další rok; vždyť prohlásili výslovně, že nechtěli mlčky pachtovní smlouvu obnoviti, poněvadž toho neměli zapotřebí, sjednavše novou pachtovní smlouvu, která byla nově zvoleným opatem žalujícího řádu potvrzena. Když tedy mlčky obnoviti smlouvu nechtěli ani žalobci, což nesporno, ani žalovaní, nemohl proti vůli stran nastati účinek §§ 1115 obč. zák. a 569 c. ř. s.

Čís. 9522.

Na základě listiny, již se obec zavázala opravovati kříž a v případě zkázy ho znovuzřídití a udržovati, nemůže se domáhati kostel na obci znovuzřízení a opravy kříže, není-li z listiny patrné, komu byl slib činěn a zda byl přijat. Lhostejno, že farář kostela kříž vysvětil a že listina byla uschována v archivu kostela.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1930, Rv II 27/29.)